

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและสำคัญยิ่งของประเทศ เนื่องจากเยาวชนเป็นความหวังของสังคม เป็นวัยที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและสติปัญญา เป็นวัยที่มีศักยภาพเหมาะสมที่ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นพลังของชาติสืบทอดและรับภารกิจของการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงปลอดภัย ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ดังนั้นเยาวชนจึงเปรียบเสมือนผู้ซื้ออนาคตของสังคม หากเยาวชนถูกทอดทิ้ง ปล่อยปละละเลยเสียเท่ากับว่าสังคมต้องสูญเสียอนาคตที่ดีของชาติไป และจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากร ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจน รวมทั้งการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นได้ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ปัญหาเด็กและเยาวชนไทยปัจจุบัน มีทั้งในแง่ของความเสื่อมโทรมในเรื่องคุณธรรม การมีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง การให้การศึกษาระบบการศึกษาและสาธารณสุขพื้นฐาน สำหรับเด็ก ตลอดจนปัญหาอิทธิพลของสื่อมวลชนและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเด็ก ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดสภาพที่ไม่พึงปรารถนาแก่เด็กไทย ทั้งในด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัย และความแข็งแรงของร่างกาย ด้านการศึกษาและสติปัญญา สุขภาพอนามัย ด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม ตลอดจนวัฒนธรรมและจริยธรรม (คณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางการพัฒนาเด็กอายุ 6-12 ปี, 2535)

จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ย่อมมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนบางกลุ่มที่หลงกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ (ศาลเยาวชนและครอบครัว, 2535) ซึ่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ต้องถูกส่งต่อไปยังสถานแรกรับ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อรอการตัดสิน โดยจะเห็นได้จากสถิติข้อมูลแสดงจำนวนเด็กและเยาวชนแรกรับในปี 2543 ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2543 มีจำนวนเยาวชนชาย 20,300 คน เยาวชนหญิง 2,900 คน รวม 23,200 คน (ข้อมูลจากฝ่ายวิชาการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง)

จากข้อมูลเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดทั้งประเทศ จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้กระทำความผิดมีจำนวนมาก เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมายจะถูกศาลเยาวชนและครอบครัวกำหนดให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เปิดดำเนินการทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค จำนวน 10 แห่ง เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมายในเขตภาคกลางที่ถูกศาลเยาวชนและครอบครัวกำหนดให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกและอบรมสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี โดยเฉพาะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาข้อมูลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในเขตภาค 7 รวม 8 จังหวัด คือ ราชบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑลและเป็นจังหวัดที่กำลังขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสถาบันครอบครัวและสังคมจากวิถีชีวิตที่เริ่มเปลี่ยนแปลงสังคมมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น มีความแตกร้างในครอบครัวมากขึ้น มีการแก่งแย่งแข่งขันและเอาเปรียบกันมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัวเด็กและเยาวชนบางคนไม่สามารถทนอยู่ในครอบครัว และสังคมที่รุนแรงได้ จึงหันเข้าหายาเสพติด เพราะคิดว่าเป็นหนทางเดียวที่จะทำให้ตนเองหลีกเลี่ยงจากความโหดร้ายของสังคมที่เผชิญอยู่ได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออาการกระทำผิดอื่น ๆ ตามมาอีก เช่น การลักเล็กขโมยน้อย จนถึงการใช้ทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ หรืออาจฆ่าคนตายโดยขาดความรับผิดชอบในการกระทำของตน (ศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดราชบุรี, 2542) จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2540-2543 มีผู้กระทำความผิดเพิ่มจำนวนมากขึ้นดังจะเห็นได้จากตารางแสดงข้อมูลแรกรับ (ตารางที่ 1) และข้อมูลของสถานฝึกและอบรม (ตารางที่ 2)

เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในเขตภาค 7 รวม 8 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม จะถูกส่งตัวไปยังสถานแรกรับเด็กและเยาวชนที่จังหวัดราชบุรี เพื่อรอศาลพิพากษา เมื่อศาลพิพากษาแล้ว เด็กและเยาวชนที่ถูกศาลพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจังหวัดต่าง ๆ ในเขตภาค 7 ก็จะต้องถูกส่งไปยังสถานฝึกและอบรมที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 1 สถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดรศสภศึกษาของสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี มีดังนี้

จังหวัดที่เยาวชนกระทำผิด	2540	2541	2542	2543 (ม.ค. - ก.ค.)
ราชบุรี	618	893	784	483
นครปฐม	781	917	931	565
สุพรรณบุรี	242	461	927	284
รวม	1,641	2,271	2,142	1,332

ข้อมูลการกระทำผิดจากตารางที่ 1 เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำผิด
ในทุกประเภทที่รศสภศึกษาว่ากระทำผิดจริง จะเห็นได้จากเยาวชนที่กระทำผิดในเขต
ภาค 7 มีจำนวนเพิ่มในปี 2541 จำนวน 2,271 คน ในปี 2542 จำนวน 2,142 คน ในปี 2543
สำรวจ ณ เดือนกรกฎาคม 2543 จำนวน 1,332 คน

ตารางที่ 2 สถิติเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี

จังหวัดที่เยาวชนกระทำผิด	2540	2541	2542	2543 (ม.ค. - ก.ค.)
ราชบุรี	47	184	330	148
นครปฐม	122	208	360	225
สุพรรณบุรี	66	213	332	123
กาญจนบุรี	11	25	36	11
อื่น ๆ	164	60	57	22
รวม	410	690	1,115	529

ข้อมูลจากตารางที่ 2 เป็นข้อมูลที่แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรมที่สถานฝึกและอบรมสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีจำนวนมากขึ้นเช่นกัน ในปี 2540 มีจำนวน 410 คน ปี 2541 มีจำนวน 690 คน ปี 2542 มีจำนวน 1,115 คน และปี 2543 สํารวจ ณ เดือนกรกฎาคม 2543 จำนวน 529 คน (ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี, 2542)

ข้อมูลการกระทำความผิดข้างต้นเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในเขตภาค 7 ซึ่งหากพิจารณาความผิดของผู้กระทำผิดแล้ว ในปี 2540-2541 จะเห็นว่ากระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55% เป็นเยาวชนชายถึงร้อยละ 91% เยาวชนหญิง 9% ดังตารางต่อไปนี้ (ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี, 2542)

**ตารางที่ 3 สถิติการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชนจังหวัดราชบุรี โดยแยกประเภทความผิด**

ประเภท ความผิด	ปี พ.ศ. 2540			ปี พ.ศ. 2541			ปี 2542			ปี 2543		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ยาเสพติด	305	38	343	433	52	485	451	42	493	244	22	266
ทรัพย์สิน	116	7	123	193	8	201	206	15	221	121	4	125
ชีวิต	34	0	34	34	0	34	52	12	64	39	1	40
ทางเพศ	22	0	22	27	0	27	44	1	45	22	0	22
อื่น ๆ	76	8	84	125	21	146	163	81	244	111	61	172

จากสถิติตามตารางข้างต้น เป็นข้อบ่งชี้ว่าการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีจำนวนมาก ทั้งนี้ มีสาเหตุเนื่องมาจากการประกาศใช้พระราชกำหนดสารระเหยขึ้น และการเข้มงวดกวดขันในการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นอกจากนี้ศาลเยาวชนและครอบครัวได้ระบุสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ไว้ดังนี้ (ศาลเยาวชนและครอบครัว, 2535)

1. สาเหตุจากครอบครัว
2. การคบเพื่อนและการชักจูง
3. ภาวะเศรษฐกิจ
4. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนทำผิดดังกล่าว รัฐบาลจึงมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้พร้อมทั้งดำเนินการพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กและเยาวชนทุกด้าน เพราะปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่มีผลต่อสวัสดิภาพของประชาชนและสังคมส่วนรวม ซึ่งรัฐบาลก็ได้ดำเนินการโดยการจัดให้มีองค์กรทำหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว องค์กรที่ว่านี้ได้แก่ ศาลคดีเด็กและเยาวชน มีอำนาจพิจารณา พิพากษาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ กำหนดหลักการและวิธีพิจารณาแตกต่างจากศาลธรรมดาหรือศาลผู้ใหญ่ คือ ในคดีอาญาก็ให้มีวิธีการที่มุ่งไปในทางค้นหามูลเหตุแล้วจัดการดำเนินการแก้ไขตามมูลเหตุ นั้น ๆ รวมทั้งจัดการฝึกอบรมสั่งสอนและสงเคราะห์ให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นกลับตนเป็นพลเมืองดีมากกว่าที่จะมุ่งลงโทษแบบผู้ใหญ่ (ม.ร.ว.อดุลกิติ์ กิติยากร, 2526)

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ซึ่งมีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2535 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีหน้าที่ในการควบคุมเด็กและเยาวชน ดูแลการกินอยู่หลับนอน เสริมสร้างพละนาามัย จัดอบรมให้ได้รับทั้งความรู้วิชาสามัญและวิชาชีพ อบรมบ่มนิสัยกลมเกลียวจิตใจให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ให้การรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย การจัดนันทนาการเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ส่วนหน้าที่ของสถานฝึกและอบรมนั้นเมื่อรับเด็กและเยาวชนจากศาลซึ่งพิพากษาส่งตัวไปฝึกอบรมแล้ว ก็มีหน้าที่แก้ไขพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล โดยให้การศึกษาวินัยสามัญ พลศึกษา จริยศึกษา รวมทั้งการฝึกวิชาชีพตามความเหมาะสม ภายใต้การสงเคราะห์เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด การควบคุมตัวไว้ตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสำนึกตัว พัฒนาพฤติกรรมเสียใหม่ เพื่อให้สามารถที่จะไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ และกลับตนเป็นพลเมืองดีเมื่อได้รับการปลดปล่อย (ศาลคดีเด็กและเยาวชน, 2535) โดยเฉพาะการศึกษาด้านวิชาชีพนั้นมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้เยาวชนสามารถนำวิชาชีพเหล่านี้ไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปภายหลังจากออกจากสถานฝึกและอบรม และเป็นทางป้องกันมิให้เยาวชนไร้อาชีพจนอาจเป็นปัจจัยผลักดันให้เยาวชนกระทำความผิดกฎหมายขึ้นอีก (โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ, 2525)

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพนั้น เป็นการให้การศึกษาด้านอาชีพแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่ขาดโอกาส เพื่อให้เห็นช่องทางทำมาหากิน คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระรับจ้างในตลาดแรงงานหรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชน โดยให้เสริมรับกับกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนรูปแบบอื่น ๆ ตามแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการ (2520) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนของวิชาชีพ ไว้ว่า

การศึกษาวชิชาชีพในการศึกษานอกโรงเรียน มุ่งให้ผู้เรียน มีโอกาสศึกษาวชิชาชีพระยะสั้น เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ต้องการได้ หรือเพื่อฝึกเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดในอาชีพที่กำลังประกอบอยู่หรือจะประกอบต่อไปให้สมบูรณ์หรือเพื่อสามารถประกอบอาชีพนั้น ๆ ให้ดีขึ้น

ชาติรี อายุวัฒนะ (2525) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชาชีพ พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทักษะการทำงาน
2. เพื่อเพิ่มความสามารถในการหางานทำ
3. เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน
4. เพื่อสนองความต้องการของผู้ประสงค์จะเรียนในสิ่งที่ไม่เคยเรียนรู้

สุนทร สุนันท์ชัย (2527) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการศึกษาวชิชาชีพสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาเพื่อให้บุคคลสามารถทำงานรับจ้างได้ (Job training/training for employment) การฝึกประเภทนี้ มุ่งป้อนคนไปสู่กิจกรรมอุตสาหกรรมหรือธุรกิจ แต่โอกาสเช่นนี้ย่อมมีอยู่จำกัดมาก เนื่องจากการฝึกวิชาชีพในระบบโรงเรียน ได้ผลิตบุคคลเช่นนี้ออกมามากมายและบุคคลเหล่านั้น ก็ยังว่างงานอยู่อีกมาก เนื่องจากอัตราการขยายตัวทางธุรกิจอุตสาหกรรม ไม่ทันกับการขยายตัว ในทางการศึกษาวชิชาชีพ

2. การฝึกเพื่อให้บุคคลทำกิจกรรมของตนเองได้ (training for self-employment) การฝึกประเภทนี้ มุ่งให้บุคคลมีทักษะที่จะประกอบกิจการของตนเองได้ จัดว่ามีความสำคัญกว่าการฝึกประเภทแรก เพราะจะช่วยให้คนมีงานทำมากขึ้น

3. การฝึกเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ (training for self-improvement) การฝึกประเภทนี้มีไม่มุ่งให้บุคคลไปประกอบอาชีพ แต่ถือว่าการฝึกวิชาชีพเป็นการศึกษาทั่วไป (general education) บุคคลที่ได้รับการฝึกแล้วอาจจะนำไปใช้ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้

อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับแนวคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาวชิชาชีพระยะสั้น โดยทั่วไปในปัจจุบัน คณะอนุกรรมการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจ้างงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2526) ได้กล่าวถึงการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เน้นการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น ซึ่งดำเนินการโดยรัฐมีจุดมุ่งหมายสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการฝึกอาชีพตามความถนัด เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ

2. เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ให้ประชาชนได้ฝึกและศึกษาวิชาชีพต่าง ๆ อย่างแพร่หลายและสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งให้ผู้ที่ไม่เคยรับการฝึกอาชีพใดมาก่อน ได้มีโอกาสฝึกฝนจนประกอบอาชีพได้ และให้ผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่เดิมได้ฝึก และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาอาชีพของตน

3. เพื่อพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาดและสภาพท้องถิ่น

แนวคิดและจุดมุ่งหมายตามความคิดเห็นของนักการศึกษา และของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น ส่วนใหญ่จะเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุคคลทั่วไปที่ไร้โอกาสทางการศึกษา ในระบบโรงเรียนให้ได้ศึกษาฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ความต้องการและความจำเป็นในการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น และให้มีทักษะทางอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพใหม่ สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้และเพื่อยกระดับ หรือพัฒนาอาชีพเดิมสำหรับผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว ดังนั้น การฝึกอบรมวิชาชีพ นอกจากจะให้ทักษะเกี่ยวกับวิชาชีพที่เรียนแล้ว ควรจะเน้นการฝึกอบรมเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพด้วย เช่น กระบวนการผลิต การแปรรูป การจัดการ การตลาด ฯลฯ ไปพร้อมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้มองเห็นสู่ทางการดำเนินอาชีพอย่างชัดเจนและมีความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น มากกว่าที่จะให้ความรู้และทักษะแต่เพียงอย่างเดียว

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐที่ดำเนินการจัดการสอนวิชาชีพ เป็นการจัดให้เด็กและเยาวชนฝึกฝนวิชาชีพตามความถนัดและสมัครใจ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้ฝึกอบรมด้วยวิชาชีพที่จัดสอนอยู่ในปัจจุบัน มุ่งหมายจะให้ เป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนเมื่อพ้นระยะการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนจะมีความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไป (ศาลเยาวชนและครอบครัว, 2535)

โดยเฉพาะสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรีได้มีการจัดการสอนวิชาชีพให้แก่เยาวชนชาย ในสาขาอาชีพ อาชีพต่าง ๆ ได้แก่ ช่างไม้ ช่างยนต์ ช่างศิลป์ ช่างไฟฟ้า ช่างตัดผมชาย และเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังทำรายงาน เสนอศาลขอปล่อยเด็กและเยาวชน ที่มีความประพฤติดี ก้าวหน้าในทางที่ดีก่อนกำหนดหรือเสนอขอปล่อย เมื่อครบกำหนดฝึกอบรม ขั้นต่ำ (ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี, 2542) และจากสถิติทางคดีเด็กและ

เยาวชนที่แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมแล้วส่งตัวมาสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนจังหวัดราชบุรี พบว่าเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเยาวชนชาย คิดเป็นร้อยละ 91% และวิชาชีพที่ศึกษาก็เป็นวิชาชีพที่ฝึกเฉพาะเยาวชนชายเท่านั้นและเป็นกลุ่มที่เข้ารับการฝึกอบรมภายในสถานฝึกและอบรม

ปัญหาของการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาชีพทั้ง 6 วิชาชีพ (รายชื่อในภาคผนวก) ในสถานฝึกและอบรม สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี ณ วันที่ 5 กรกฎาคม 2542 พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ที่เข้ารับการฝึกวิชาชีพมักจะออกก่อนจบหลักสูตร และเมื่อจบหลักสูตรแล้วเยาวชนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผลงานที่ผลิตออกมาไม่ได้มาตรฐาน เด็กและเยาวชนไม่มีความรู้ ความชำนาญพอ ขาดความอดทนขยันหมั่นเพียร และเมื่อได้รับการปลดปล่อยและไม่นำความรู้ทางวิชาชีพที่ได้รับการอบรมไปใช้จริง และหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนเป็นหลักสูตรสำหรับเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทำให้มีปัญหาในเรื่องเนื้อหา ระยะเวลาการเรียนการสอน

ดังนั้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการอบรม แก้ไขความประพฤติและฝึกอบรมอาชีพให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของเด็กและเยาวชน อันเป็นจุดมุ่งหมายในการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนาให้กลับตนเป็นพลเมืองดี สามารถดำเนินชีวิตประกอบอาชีพในทางสุจริตและไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ เมื่อได้รับการปล่อยตัวจากสถานพินิจฯ จึงต้องหาวิธีการฝึกและอบรมวิชาชีพที่เหมาะสม และให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขฟื้นฟู เพราะเชื่อว่าการให้การศึกษาและฝึกวิชาชีพให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ ทั้งส่งเสริมความรู้ สาระวิชาการ ความเข้าใจตนเอง และสังคม สามารถใช้เหตุผล รวมทั้งทักษะทางสังคม ด้านทัศนคติและเจตคติยอมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และเพื่อปรับปรุงส่งเสริมให้จัดการศึกษาวิชาชีพในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและบรรลุเป้าหมายในการแก้ไขให้เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี จึงจำเป็นต้องศึกษาตัวแปร 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ตัวแปรเกี่ยวกับตัวเยาวชน

- 1.1 ระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม
- 1.2 สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว
- 1.3 สาเหตุที่เลือกเข้ารับการฝึกวิชาชีพในขณะนั้น
- 1.4 ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกวิชาชีพอื่น ๆ มาก่อน
- 1.5 ความชอบต่อวิชาชีพที่ได้รับการฝึก
- 1.6 การเห็นคุณค่าในตนเอง

2. ตัวแปรจากสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน

- 2.1 หลักสูตรวิชาชีพ
- 2.2 การจัดการเรียนการสอน

3. ตัวแปรจากการกระทำผิด

- 3.1 ระยะเวลาที่ศาลสั่งให้ฝึกอบรม
- 3.2 การกระทำความผิดซ้ำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับตัวเยาวชน คือ ระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว สาเหตุที่เลือกเข้ารับการฝึกวิชาชีพในขณะนั้น ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกวิชาชีพอื่น ๆ มาก่อน ความชอบต่อวิชาชีพที่ได้รับการฝึก การเห็นคุณค่าในตนเอง ตัวแปรจากสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน คือ หลักสูตรวิชาชีพ การจัดการเรียนการสอน ตัวแปร จากการกระทำผิด คือ ระยะเวลาที่ศาลสั่งให้ฝึกอบรม การกระทำความผิดซ้ำ กับตัวแปรตามคือทักษะทางการฝึกวิชาชีพของเยาวชนชาย ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี

สมมุติฐานการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว สาเหตุที่เลือกเข้ารับการฝึกวิชาชีพในขณะนั้น ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกวิชาชีพอื่น ๆ มาก่อน ความชอบต่อวิชาชีพที่ได้รับการฝึก การเห็นคุณค่าในตนเอง หลักสูตรวิชาชีพ การจัดการเรียนการสอน ระยะเวลาที่ศาลสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรม การกระทำความผิดซ้ำ

มีความสัมพันธ์กับทักษะทางการฝึกวิชาชีพของเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะเยาวชนชายที่ได้รับการฝึกวิชาชีพในสถานฝึกและอบรม สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี จำนวน 180 คน

2. หน่วยวิชาชีพที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ หน่วยวิชาชีพที่เปิดสอนในสถานฝึกและอบรม สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี คือ หน่วยวิชาชีพช่างยนต์ หน่วยวิชาชีพช่างตัดผม หน่วยวิชาชีพเกษตรกรรม หน่วยวิชาชีพช่างไม้ หน่วยวิชาชีพศิลปหัตถกรรม และหน่วยวิชาชีพช่างไฟฟ้า

3. ตัวแปรที่ศึกษา มี 2 ประเภท ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 ตัวแปรเกี่ยวกับตัวเยาวชน

- ระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม
- สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว
- สาเหตุที่เลือกเข้ารับการฝึกวิชาชีพในขณะนั้น
- ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกวิชาชีพอื่น ๆ มาก่อน
- ความชอบต่อวิชาชีพที่ได้รับการฝึก
- การเห็นคุณค่าในตนเอง

3.1.2 ตัวแปรจากสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน

- หลักสูตรวิชาชีพ
- การจัดการเรียนการสอน

3.1.3 ตัวแปรจากการกระทำผิด

- ระยะเวลาที่ศาลสั่งให้ฝึกอบรม
- การกระทำความผิดซ้ำ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะการฝึกวิชาชีพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดคำนิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ไว้ดังนี้

1. **ตัวแปรที่สัมพันธ์กับทักษะการฝึกวิชาชีพ** หมายถึง ตัวแปรที่ต้องการศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กับทักษะการฝึกวิชาชีพของเยาวชนชาย ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดราชบุรี ซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว สาเหตุ ที่เลือกเข้ารับการฝึกวิชาชีพในขณะนั้น ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึก วิชาชีพ อื่น ๆ มาก่อน ความชอบต่อวิชาชีพที่ได้รับการฝึก การเห็นคุณค่าในตนเอง หลักสูตรวิชาชีพการจัดการเรียนการสอน ระยะเวลาที่ศาลสั่งให้ฝึกอบรม การกระทำ ความผิดซ้ำ

2. **ทักษะทางการฝึกวิชาชีพ** หมายถึง คุณลักษณะรวมทั้งความรู้ ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับมาจากการเรียนการสอน

3. **เยาวชนชาย** หมายถึง เยาวชนชายที่ศาลพิพากษาเอาตัวไว้ฝึกอบรมในสถาน ฝึกและอบรมสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี และฝึกอบรมวิชาชีพ ทั้ง 6 หน่วยวิชาชีพ

4. **หน่วยวิชาชีพ** หมายถึง วิชาชีพที่เปิดสอนในสถานฝึกและอบรม สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี ได้แก่ ช่างยนต์ ช่างตัดผม เกษตรกรรม ช่างไม้ ช่างศิลปหัตถกรรม ช่างไฟฟ้า

5. **ระยะเวลาที่ศาลสั่งให้ฝึกอบรม** หมายถึง ระยะเวลาที่ได้รับการพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เกิน 6 เดือน เกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี เกินกว่า 1 ปี และไม่เกิน 2 ปี เกินกว่า 2 ปีขึ้นไป

6. **ความชอบต่อวิชาชีพที่ได้รับการฝึก** หมายถึง ความรู้สึกของเยาวชนชายที่มีต่อวิชาชีพที่ฝึกอบรม ซึ่งเกิดขึ้นได้ทั้ง ชอบ และไม่ชอบ

7. **สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว** หมายถึง รายได้ของพ่อ แม่ หรือผู้ปกครองของเยาวชนที่มีรายได้ทั้งหมดรวมกัน 1 เดือน

8. **ระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม** หมายถึง การศึกษาที่เยาวชนเรียนอยู่ ก่อนที่จะกระทำผิดและถูกควบคุมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

9. การกระทำความคิดซ้ำ หมายถึง การที่เยาวชนได้กระทำผิดและถูกศาลสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป

10. การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินมโนภาพของตนเองที่มีต่อตนเอง แล้วมีผลต่อความคิดความปรารถนา ค่านิยม อารมณ์ และการตั้งเป้าหมายของเยาวชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์ต่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี จะได้ทราบว่า มีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการฝึกวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการฝึกวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพ พัฒนากระบวนการฝึกอบรม เป็นต้น

2. เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนวิชาชีพ จะได้ว่าทราบว่า มีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการฝึกวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม สอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียน

3. เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางด้านตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการฝึกวิชาชีพในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต่อไป